

NTK

50°6'14.083"N, 14°29'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

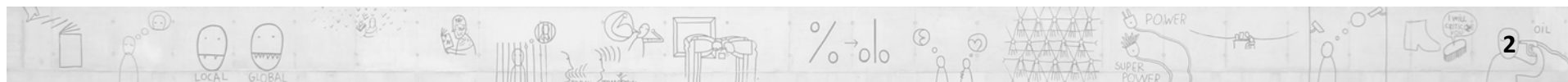
Národní systém nákupu elektronických informačních zdrojů

Martin Svoboda
martin.svoboda@techlib.cz

Praha, 3. 10. 2013

Na úvod

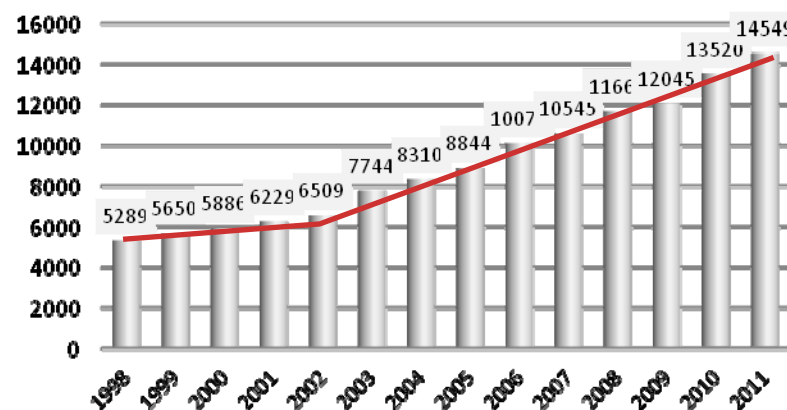
- Souhlasím s panem rektorem a dalšími předřečníky, že jde nejen o efektivní pořizování elektronických informačních zdrojů, ale o **system finanční podpory výzkumného provozu jako podstatného faktoru ekonomického rozvoje v celé šíři**, nákupem zdrojů počínaje, přes podporu otevřeného přístupu k publikacím až po hodnocení kvality výzkumu.
- Moje prezentace se nicméně soustředí na možný model celostátně organizované podpory nákupu elektronických informačních zdrojů.

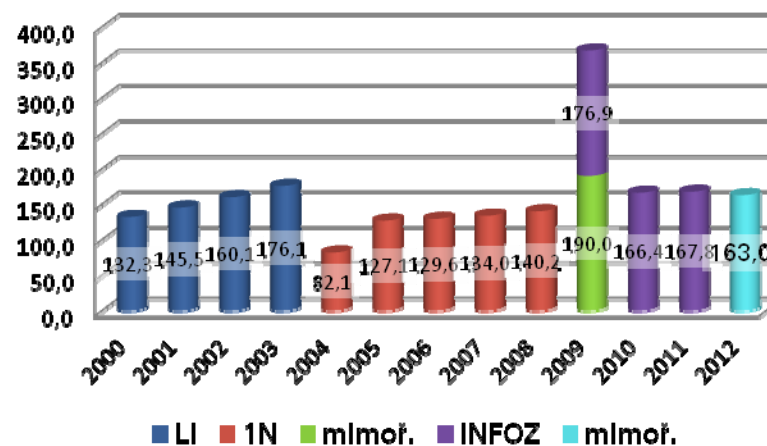
Východiska (1)

- Dosavadní programy podpory informační infrastruktury umožnily vybudování solidního portfolia elektronických informačních zdrojů, bez něhož je fungování výzkumného provozu v ČR již zcela nemyslitelné.
- Počínaje rokem 1997 byly prostředky přidělovány „soutěžním“ modelem. Ten vedl ke zvýšení efektivity, odstranění duplicit a významné koncentraci „konsorcií“: (program LB podpořil pouhé **dva** projekty mezi řadou dalších zaměřených na technickou infrastrukturu) první „zdrojový“ **LI** podpořil více než **60** projektů, **1N** – **36**, **VZ** – **18** a konečně **LR** – **9** (+ **8** projektů OP VaVpl).

Články českých autorů v db Scopus

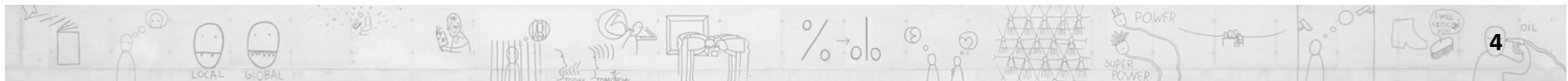

Roční částky podpory EIZ pro VaV

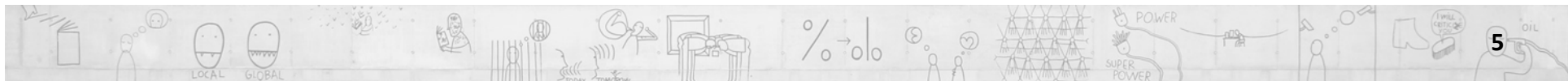
Východiska (2)

- K podstatnému zvýšení efektivity tedy již touto cestou nelze dospět, jde o historicky překonanou, a proto zcela nevhodnou formu podpurného opatření. „Rozdvojení“ nástrojů podpory na Prahu (LR) a „mimo Prahu“ (OPVaVpl) to jen potvrdilo a situaci zkomplikovalo.
- Stanovisko Rady pro výzkum, vývoj a inovace č. 270/A6-a ze dne 24. února 2012 zkrátilo program „Informace – základ výzkumu“ do roku 2017 s odůvodněním: ***Je třeba změnit stávající způsob podpory financování elektronických informačních zdrojů (EIZ) ze státního rozpočtu, inspirovat se modely úspěšnými v zahraničí, vytvořit koncepční model finanční podpory EIZ, jako základní nezbytné informační infrastruktury pro VaV, ...***

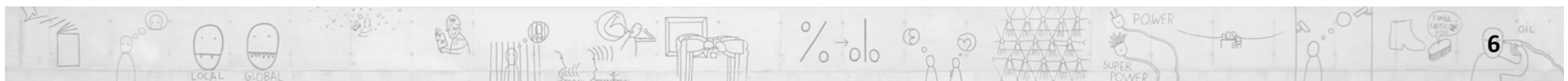
„Návrh implementace ... nákupu EIZ“

- S vědomím jasně artikulované potřeby zadala NTK v rámci projektu podpořeného z OP LZZ zpracování studie nového způsobu poskytování podpory.
- Studie „Návrh Implementace jednotného systému plánování nákupu EIZ do ČR “ (pracovně CzechELib) zpracovaná experty fy Deloitte
 - rámcově zhodnotila současný stav nákupu a zpřístupňování EIZ v ČR,
 - analyzovala příklady nejlepší praxe – modely centrálního nákupu EIZ v zahraničí (Finsko, Norsko, Velká Británie, Nizozemsko, Slovensko),
 - na základě těchto poznatků navrhla model změny způsobu plánování, řízení nákupu a zpřístupnění EIZ pro ČR,
 - a to včetně organizační struktury, návrhu právní formy, ekonomického zhodnocení modelu, odhadu investičních a provozních nákladů, harmonogramu implementace a potřebných legislativních změn.

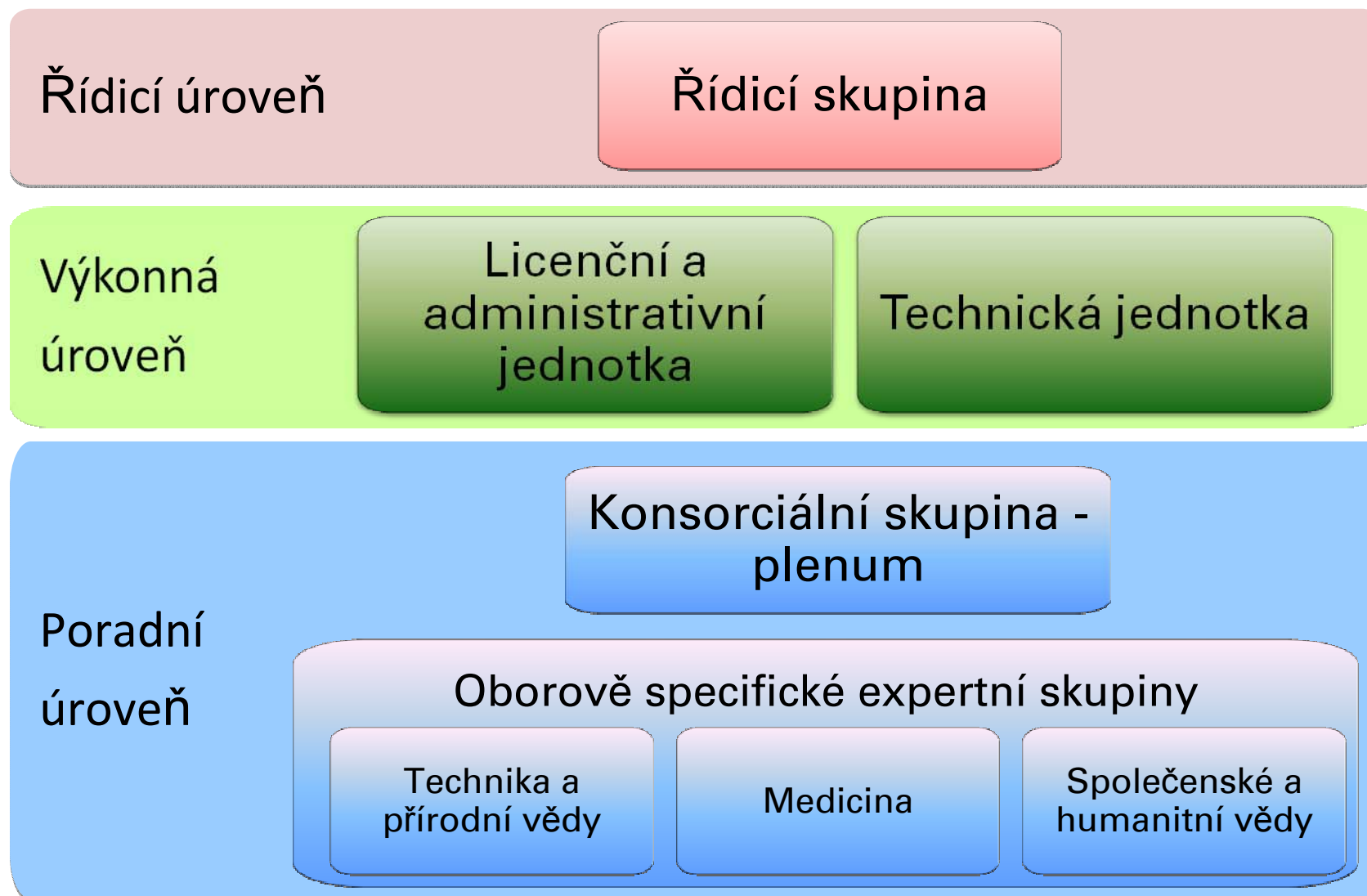

Slabiny stávajícího modelu

- Administrativní zátěž:
 - například 6 velkých univerzit (UK, MU, UP, UTB, UPa, JČU) se účastnilo (INFOZ) více než 10 projektů a jednaly s víc než 9 dodavateli
- Roztříštěné vyjednávání – oslabení vyjednávací pozice:
 - více institucí jedná s týměž dodavatelem - naplno se projevilo v rozdvojení LR + OP VaVpl
- Špatná zpětná vazba:
 - centrálně nedostupné statistiky neumožňují hodnotit efektivitu vynaložených prostředků ani institucionálně, ani celostátně

Organizační struktura

Řídicí skupina

Vrcholný orgán CzechELib

Schvaluje všechna strategická rozhodnutí

Pravidelně se schází 4x ročně, po plném zavedení 2x ročně

5 – 7 zástupců: RVVI, AVČR, KR/RVŠ, MŠMT, MK, jiné resorty?

+ tajemník

1 fte: ředitel CzechELib

Licenční a administrativní jednotka

Obchodní/vyjednávací orgán

3 fte: vyjednávání a komunikace s vydavateli s pomocí externistů

3 fte: administrátoři institucionálních účtů, komunikace s experty a ŘS, dotazy, zprávy, interní fungování

1 fte: expert na smluvní právo

Technická jednotka

Technická podpora

2 fte: zajištění technické podpory s pomocí externistů

Konsorciální skupina – plenum

„Valná hromada“

Schází se jednou ročně

Celkem okolo 150 zástupců všech členských organizací

Vyjadřují se a připomínají strategii

SSH

M

ST

Expertní skupiny:

technika a přírodní vědy

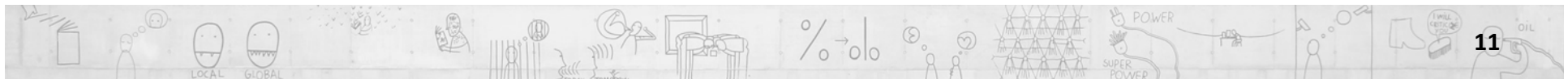
Representace účastníků

Každá skupina 5 – 9 expertů + zahraniční expert

Vytvářejí strategii

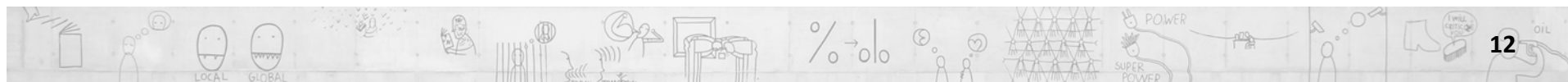
Procesy

- Studie podrobně analyzuje procesy potřebné pro fungování centra a role jednotlivých složek v nich:
 - strategické řízení pokrytí informační infrastruktury VaV,
 - financování,
 - návrhy a rozhodování o pořízení EIZ,
 - vyjednávání licenčních podmínek,
 - komunikace s dodavateli,
 - administrace a fakturace,
 - statistiky a jejich vyhodnocování,
 - spolupráce se zahraničními institucemi,
 - výroční a hodnotící zprávy,
 - dodávání nedostupných článků pomocí služby MVS

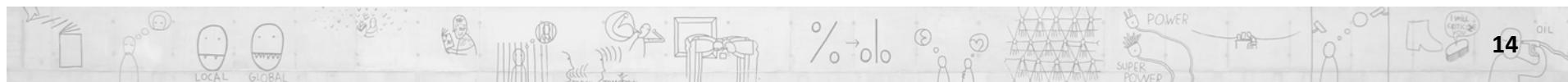
Právní a ekonomické posouzení

- Centrum vznikne po 1. 1. 2014, tedy v době platnosti nového Občanského zákoníku.
- Studie předpokládá využití nového typu právnické osoby: spolku (podobného dosavadnímu sdružení), to by vyžadovalo legislativní umožnění účasti příspěvkových organizací.
- Měřitelné ekonomické přínosy se podle studie blíží 70 mil. Kč.
- Předpokládá se úspora zlepšenou vyjednávací silou a dlouhodobostí smluv. **Nejsou** započteny úspory nákladů množství současných vyjednávacích týmů.

Cíl

- Vytvořit jednotku, která bude schopná:
 - sejmout břemeno přípravy desítek projektů z týmů, pro něž to není smysl jejich práce,
 - svou vahou dosahovat lepších cen než samostatní vyjednávači nebo konsorcia,
 - zavést a udržovat jednotnou cenovou politiku jak vůči dodavatelům, tak vůči účastníkům,
 - vyjednávat dobré ceny pro všechna „konsorcia“ kromě těch velmi malých, těm poskytovat metodickou pomoc a podporu,
 - poskytovat kvalitní zpětnou vazbu účastníkům i poskytovateli podpory.
- První krok: ustavení přípravného výboru, příprava materiálu pro MŠMT, AV ČR a RVVI, zpracování studie proveditelnosti,...

Sir Tim Berners-Lee

for Nobel prize !

